

środa, 10.12.2025

Zwyczaje i tradycje świąteczne

Święta Bożego Narodzenia w Polsce mają wyjątkowy, rodzinny i pełen wzruszeń charakter. To czas, w którym tradycja spotyka się z duchowością, a zwyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie tworzą atmosferę bliskości i ciepła. Zanim jednak nadejdzie Wigilia, poprzedza ją Adwent – okres oczekiwania, który tętni pięknymi tradycjami i przygotowaniami.

W wielu parafiach w czasie Adwentu odprawiane są roraty – poranne Msze ku czci Maryi, na które wierni, zwłaszcza dzieci, przychodzą z zapalonymi lampionami. Symbolizują one czuwanie i gotowość na przyjście Jezusa. Domy stopniowo wypełnia zapach pierników, które piecze się często już na początku grudnia – nie tylko jako słodkość, ale i jako piękną, aromatyczną dekorację. W wielu rodzinach pojawia się kalendarz adwentowy z drobnymi niespodziankami lub cytatami na każdy dzień, który pomaga przeżyć czas oczekiwania z radością.

Na stołach i w domach pojawiają się wieńce adwentowe z czterema świecami – każda zapalana w kolejne niedziele Adwentu. To symbol światła, które stopniowo zbliża nas do Bożego Narodzenia. W niektórych regionach praktykuje się także święcenie opłatków, które później roznoszone są po domach – to piękny znak wspólnoty parafialnej i rodzinnej.

Szczególne miejsce w tradycji zajmuje Wigilia, obchodzona 24 grudnia – jeden z najbardziej uroczystych wieczorów w całym roku. W wielu domach rozpoczyna się wraz z pojawieniem się pierwszej gwiazdki na niebie, symbolizującej Gwiazdę Betlejemską. Rodzina zasiada do stołu, na którym często znajduje się puste miejsce dla niespodziewanego gościa – znak gościnności i pamięci o tych, którzy nie mogą być z nami. Centralnym momentem jest dzielenie się opłatkiem, które towarzyszy wzajemnym życzeniom, pojednaniu i życzliwości.

Stół wigilijny według tradycji składa się z dwunastu potraw, symbolizujących dwanaście miesięcy roku lub dwunastu apostołów. Wśród nich królują: barszcz z uszkami, karp, pierogi, kapusta z grzybami, kutia, kompot z suszu czy makowiec. W wielu domach do potraw wigilijnych nie dodaje się mięsa – to echo dawnego postu, który kończy się wraz z wybicciem północy.

Wieczór wigilijny to także czas kołędowania, które tworzy jedyny w swoim rodzaju klimat, przypominając o radości narodzin Jezusa. W wielu domach wspólnie dekoruje się wcześniej choinkę – symbol życia, nadziei i odrodzenia. W niektórych regionach przed świętami pojawiają się również tradycyjne jasełka, czyli przedstawienia ukazujące historię narodzin Chrystusa, oraz kołędnicy, którzy odwiedzają domy, niosąc dobrą nowinę.

Dzieci z niecierpliwością czekają na prezenty, które według regionalnych zwyczajów mogą przynosić Aniołek, Gwiazdor, Dzieciątko Jezus lub św. Mikołaj. Po wieczery wiele osób udaje się na Pasterkę – uroczystą Mszę Świętą odprawianą o północy, na pamiątkę cichego, nocnego przyjścia na świat Zbawiciela.

Okres świąteczny trwa w Polsce aż do 6 stycznia, czyli Święta Objawienia Pańskiego, znanego jako Trzech Króli. W tym czasie odwiedzamy bliskich, świętujemy, obdarowujemy się życzliwością i odpoczywamy, ciesząc się atmosferą, która wisi w powietrzu tylko raz w roku. W wielu domach aż do tego dnia zachowuje się świąteczne dekoracje, a kołеды śpiewane są w kościołach przez cały okres bożonarodzeniowy.

Świąteczne tradycje tworzą niezwykłą mozaikę wartości: rodzinnych, duchowych i kulturowych. Niosą ze sobą ciepło, prostotę i przypomnienie, że najważniejszy jest drugi człowiek – obecność, życzliwość i miłość, które budują prawdziwe świąteczne piękno.

Źródło:

https://pl.freepik.com/darmowe-zdjecie/szyszki-na-sztuczny-snieg-i-candles_971973.htm#fromView=search&page=1&position=14&uuid=cce0df23-d3d2-47ab-8b75-d8a81977894d&query=adwent+wigilia (grafika)